

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Trestní stíhání se souhlasem poškozeného a jeho změny po novele

Trestní stíhání se zahajuje tím, že vyšetřovatel sdělí osobě, o které se předpokládá, že spáchala trestný čin, že ji stíhá jako obviněného. Sdělení musí proběhnout nejpozději na začátku prvního výslechu. Vzhledem k tomu, že zákonodárce se snaží předejít těm situacím, kdy by trestní stíhání bylo zahajováno i ve zjevně neodůvodněným případech, lze trestní stíhání zahájit pouze pokud jsou splněny podmínky, které pro zahájení trestního stíhání předpokládá trestní řád.

Trestní stíhání se zahajuje tím, že vyšetřovatel sdělí osobě, o které se předpokládá, že spáchala trestný čin, že ji stíhá jako obviněného. Sdělení musí proběhnout nejpozději na začátku prvního výslechu. Vzhledem k tomu, že zákonodárce se snaží předejít těm situacím, kdy by trestní stíhání bylo zahajováno i ve zjevně neodůvodněným případech, lze trestní stíhání zahájit pouze pokud jsou splněny podmínky, které pro zahájení trestního stíhání předpokládá trestní řád. Pokud tedy nasvědčují zjištěné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin a jestliže je dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba, zahájí vyšetřovatel neprodleně trestní stíhání a to v případě, že není na místě odložení či dočasné odložení věci. V zahájení trestního se tedy výrazně projevuje jak zásada stíhání jen ze zákonných důvodů, tak i zásada oficiality a legality, která znamená že orgány činné v trestním řízení musí stíhat trestné činy ex offio, tedy z úřední povinnosti, a to bez ohledu na stanovisko poškozeného.

Určitou výjimkou z posledně zmiňované zásady je trestní stíhání se souhlasem poškozeného. Jeho podstatou je, že podmiňuje trestní stíhání u taxativně vymezených trestných činů proti tomu, kdo je v určitém blízkém vztahu k poškozenému, souhlasem tohoto poškozeného. Pokud tedy poškozený nedá souhlas s trestním stíháním nebo jej vezme zpět, je trestní stíhání nepřípustné.

- Trestní stíhání pro trestné činy násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 197a, pomluvy podle § 206, neposkytnutí pomoci podle § 207 a 208, poškozování cizích práv podle § 209, ublížení na zdraví podle § 221, 223 a 224, ohrožování pohlavní nemocí podle § 226, omezování osobní svobody podle § 231 odst. 1, 2, vydírání podle § 235 odst. 1, porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, 2, krádeže podle § 247, zpronevěry podle § 248, neoprávněného užívání cizí věci podle § 249, neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru podle § 249a, podvodu podle § 250, podílnictví podle § 251 a 252, lichvy podle § 253, zatajení věci podle § 254, porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255, poškozování věřitele podle § 256 a poškozování cizí věci podle § 257 trestního zákona a to proti tomu, kdo je ve vztahu k poškozenému osobou, vůči níž by měl poškozený jako svědek právo odepřít výpověď (svědek je oprávněn odepřít výpověď, jestliže by výpovědí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítoval jako újmu vlastní),
- dále trestní stíhání pro trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 1, 2 proti tomu, kdo je nebo v době spáchání činu byl ve vztahu k poškozenému manželem nebo druhem,
- a též trestní stíhání pro trestný čin opilství podle § 201a trestního zákona, pokud jinak vykazuje znaky skutkové podstaty některého z těchto trestných činů,

lze zahájit a v již zahájeném trestním stíhání pokračovat pouze se souhlasem poškozeného. Pokud je

poškozených jedním skutkem několik, postačí souhlas být jen jednoho z nich. Vyjádření poškozeného může být podáno buď písemně nebo ústně do protokolu. Pokud poškozený vyjádřil souhlas s trestním stíháním, má právo jej výslovným prohlášením vzít kdykoliv zpět, a to až do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě. Je nutno však upozornit, že výslovně odepřený souhlas už nelze znovu udělit. Pokud však byla trestným činem způsobena smrt, výše uvedený postup se neuplatní a trestní stíhání se provede ex offio.

Vzhledem k tomu, že praxe zjistila nedostatky v této právní úpravě, k 1.1.2002 vstoupí v účinnost novela trestního řádu, která se dotýká trestního řízení se souhlasem poškozeného. Podle této novely souhlasu poškozeného s trestním stíháním pro některý z taxativně vymezených trestných činů není třeba v případě, že byla takovým činem způsobena smrt, nebo pokud poškozený není schopen dát souhlas pro duševní chorobu nebo poruchu, pro kterou byl zbaven způsobilosti k právním úkonům, nebo pro kterou byla jeho způsobilost k právním úkonům omezena. Dále jestliže poškozeným je osoba mladší 15 let, nebo z okolností je zřejmé, že souhlas nebyl dán nebo byl vzat zpět v tísní vyvolané výhrůžkami, nátlakem, závislostí nebo podřízeností. Zákonodárce tedy podstatně rozšiřuje okruh případů, kdy souhlas poškozeného k trestnému stíhání není nutný.

Další změna se týká vyjádření poškozeného. Pokud se poškozený na výzvu orgánu činného v trestním řízení ihned nevyjádří, zda souhlasí s trestním stíháním nebo ne, tento orgán mu poskytne podle povahy věci k vyjádření přiměřenou lhůtu, nejvýše však 30 dnů. Po marném uplynutí této lhůty již souhlas s trestním stíháním dát nelze, o čemž musí být poškozený písemně poučen.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)